

POSTANOWIENIE

Dnia 24 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Przesławski

w sprawie z powództwa R. spółka akcyjna w W.

przeciwko A. S.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych

w dniu 24 marca 2026 r.,

w przedmiocie wniosku Prokuratora Prokuratury Okręgowej del. do Prokuratury

Krajowej o wykluczenie/wyłączenie G. Ż. od rozpoznawania sprawy II NSNc 280/23

oraz przekazanie sprawy do rozpoznania sądowi orzekającemu stanowiącemu

sąd ustanowiony ustawą, niezawisły i bezstronny

odrzuca wniosek.

UZASADNIENIE

Pismem z 11 grudnia 2025 r. Prokurator Prokuratury Okręgowej del. do Prokuratury Krajowej A.P. wniósł o:

1. „wykluczenie/wyłączenie G. Ż. od rozpoznawania sprawy II NSNc 280/23, gdyż jego udział w składzie orzekającym powoduje, że skład ten nie spełnia wymogów sądu ustanowionego ustawą, bezstronnego i niezawisłego - określonych w art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych UE w zw. z art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie protokołami nr 3, 5 i 8 oraz

uzupełnionej protokołem nr 2 (Dz.U. z 1993 r., Nr 61, poz. 284 ze zm.) oraz w art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej - wobec czego z mocy prawa nie jest sądem, co doprowadzi do wydania rozstrzygnięcia z rażącym naruszeniem prawa, o którym mowa w art. 379 pkt 4 k.p.c.;

2. przekazanie sprawy do rozpoznania składowi orzekającemu stanowiącemu sąd ustanowiony ustawą, niezawisły i bezstronny, a zatem - w przeciwieństwie do wskazanego wyżej składu - spełniającemu wymogi określone w art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych UE w zw. z art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej protokołem nr 2 (Dz.U. z 1993 r., Nr 61, poz. 284 ze zm.) i art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

W pierwszej kolejności wskazać należy, że w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 10 października 2024 r., sygn. III CZP 44/23, wskazano, że żądanie sędziego lub wniosek o wyłączenie sędziego od rozpoznania sprawy oparte wyłącznie na okolicznościach towarzyszących powołaniu tego sędziego, nie wywołuje skutków prawnych; w takiej sytuacji stosuje się *per analogiam* art. 53¹ § 2 i 3 k.p.c.

Do problematyki tak formułowanych wniosków odniósł się także Trybunał Konstytucyjny, którego rozstrzygnięcia, w świetle art. 190 ust. 1 Konstytucji RP, mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. Jak podniesiono w postanowieniu Sądu Najwyższego z 17 lipca 2025 r., sygn. III CB 50/25, odnosząc się do tego zagadnienia, „żaden organ nie posiada uprawnień do weryfikacji oraz nierespektowania orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego. Nadany przez Konstytucję przymiot ostateczności orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego, *lege non distinguente nec nostrum est distinguere*, skutkuje zatem ich niepodważalnością, pod jakimkolwiek tytułem i przez jakikolwiek organ państwowy”.

W wyroku z 2 czerwca 2020 r., P 13/19, w którym wskazano, iż art. 49 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2019 r. poz. 1460, ze zm.) w zakresie, w jakim dopuszcza rozpoznanie wniosku o wyłączenie sędziego z powodu podniesienia okoliczności wadliwości powołania sędziego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, jest niezgodny z art. 179 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 23 lutego 2022 r., P 10/19, podkreślono, iż art. 49 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2021 r. poz. 1805, ze zm.) w zakresie, w jakim za przesłankę mogącą wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie uznaje jakąkolwiek okoliczność odnoszącą się do procedury powoływania tego sędziego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa do pełnienia urzędu, jest niezgodny z: a) art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, b) art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji. Art. 31 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. z 2021 r. poz. 1904) w związku z art. 49 § 1 ustawy z 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego w zakresie, w jakim za przesłankę wyłączenia sędziego z orzekania uznaje okoliczność, że obwieszczenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o wolnych stanowiskach sędziego w Sądzie Najwyższym, na podstawie którego rozpoczyna się proces nominacyjny sędziów, stanowi akt wymagający dla swojej ważności podpisu Prezesa Rady Ministrów (kontrasygnaty), a konsekwencją jego braku jest wątpliwość co do bezstronności sędziego powołanego do pełnienia urzędu w procedurze nominacyjnej rozpoczętej takim obwieszczeniem, jest niezgodny z art. 45 ust. 1 w związku z art. 144 ust. 2 oraz art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji. Art. 1 w związku z art. 82 § 1 i art. 86, art. 87, art. 88 ustawy z 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym w zakresie, w jakim stanowi normatywną podstawę rozstrzygania przez Sąd Najwyższy o statusie osoby powołanej do sprawowania urzędu na stanowisku sędziego, w tym sędziego Sądu Najwyższego, i wynikających z tego uprawnieniach takiego sędziego oraz związanej z tym statusem skuteczności czynności sądu dokonanej z udziałem tej osoby, jest niezgodny z art. 2 w związku z art. 10, art. 144 ust. 3 pkt 17 i art. 183 ust. 1 i 2 Konstytucji.

Przenosząc powyższe na grunt analizowanej sprawy, zaznaczyć należy, że w złożonym wniosku nie odniesiono się do żadnych argumentów, innych niż okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.

MR

[r.g.]